

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2021. gada 6. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Kopējā lauksaimniecības politika – Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) finansējums – Valsts lauku attīstības programma 2014.–2020. gadam – Regula (ES) Nr. 1305/2013 – 19. panta 1. punkta a) apakšpunkts – Atbalsts jaunizveidotiem uzņēmumiem, ko sniedz gados jauniem lauksaimniekiem – Atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai – Atbalstu kumulēšana – Iespēja atteikt kumulēšanu

Lietā C-119/20

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko Augstākā tiesa (Senāts) (Latvija) iesniedza ar 2020. gada 24. februāra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2020. gada 28. februārī, tiesvedībā

Līga Šenfelde

pret

Lauku atbalsta dienestu,

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] (referents), tiesneši K. Toadere [*C. Toader*] un N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],

ģenerālvokāte: J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- L. Šenfelde, kura pārstāv pati sevi,
- Latvijas valdības vārdā – sākotnēji K. Pommere, V. Soņeca un L. Juškeviča, kā arī E. Bārdiņš, vēlāk K. Pommere un E. Bārdiņš, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *M. Kaduczak* un *A. Sauka*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – latviešu.

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2021. gada 3. jūnija tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1305/2013 (2013. gada 17. decembris) par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005 (OV 2013, L 347, 487. lpp.; labojums – OV 2016, L 130, 1. lpp.) 19. panta 1. punkta a) apakšpunkta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp Līgu Šenfeldi – lauku saimniecības īpašnieci – un Lauku atbalsta dienestu (Latvija) par lēmumu, ar kuru viņai atteikts kumulēt divus atbalstus saistībā ar lauku saimniecību un darījumdarbības attīstību.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Regula Nr. 1305/2013

- 3 Regulas Nr. 1305/2013 3., 7. un 17. apsvērumi ir izteikti šādā redakcijā:

“(3) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi, proti, lauku attīstību, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, [...] bet [...] to var labāk sasniegt Savienības līmenī[,] Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar [...] subsidiaritātes principu.

[..]

(7) [...] Katrai dalībvalstij būtu jā sagatavo vai nu valsts lauku attīstības programma visai tās teritorijai, vai arī reģionālu programmu kopums, vai gan valsts programma, gan reģionālo programmu kopums. Katrā programmā būtu jānosaka ar Savienības lauku attīstības prioritātēm saistītu mērķu sasniegšanas stratēģija un veicamie pasākumi. Plānošanai būtu jāatbilst Savienības lauku attīstības prioritātēm, vienlaikus pielāgojoties valsts specifikai un papildinot citus Savienības politikas virzienus, jo īpaši lauksaimniecības tirgus politiku, kohēzijas politiku un kopēj[o] zivsaimniecības politiku. Dalībvalstīm, kuras izvēlas izstrādāt reģionālu programmu kopumu, būtu arī jāspēj bez atsevišķa budžeta piešķiruma sagatavot arī valsts sistēmu, lai atvieglotu darba koordināciju starp reģioniem valsts mēroga problēmu risināšanā.

[..]

(17) [...] Būtu jāveicina arī to mazo lauku saimniecību attīstība, kas ir potenciāli ekonomiski dzīvotspējīgas. Lai nodrošinātu saskaņā ar minēto pasākumu atbalstāmo jauno saimniecisko darbību dzīvotspēju, atbalsts būtu jāsaista ar nosacījumu, ka tiek iesniegts darījumdarbības plāns. [...]”

4 Šīs regulas 2. panta 1. punkta n) apakšpunktā “gados jauns lauksaimnieks” ir definēts kā persona, kas pieteikuma iesniegšanas brīdī ir ne vairāk kā 40 gadus veca, kam ir atbilstīgas profesionālās prasmes un kompetence un kas pirmo reizi dibina lauku saimniecību kā minētās saimniecības vadītājs.

5 Minētās regulas 5. panta “Savienības lauku attīstības prioritāte” pirmās daļas 2) punkta a) apakšpunktā ir noteikts:

“Lai sasniegtu lauku attīstības mērķus, kuri palīdz īstenot stratēģiju “Eiropa 2020” gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei, izmanto šādas sešas Savienības lauku attīstības prioritātes [..]:

[..]

2) uzlabot lauku saimniecību dzīvotspēju un visu lauksaimniecības veidu konkurētspēju visos reģionos [..], īpašu uzmanību pievēršot šādām jomām:

a) uzlabot visu lauku saimniecību ekonomiskos rādītājus un veicināt lauku saimniecību pārstrukturēšanu un modernizēšanu, jo īpaši, lai pastiprinātu dalību tirgū un virzību uz tirgu [..].”

6 Regulas Nr. 1305/2013 6. panta 1. punktā ir noteikts:

“[Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA)] dalībvalstīs darbojas ar lauku attīstības programmu starpniecību. Ar minētajām programmām īsteno stratēģiju, lai ar III sadaļā minēto pasākumu kopumu īstenotu Savienības lauku attīstības prioritātes. Minēto Savienības prioritāšu sasniegšanai prasa atbalstu no ELFLA.”

7 Atbilstoši šīs regulas 13. pantam:

“Katru lauku attīstības pasākumu plāno tā, lai tas īpaši veicinātu vienas vai vairāku Savienības lauku attīstības prioritāšu sasniegšanu. Orientējošs saraksts ar pasākumiem, kas ir īpaši svarīgi Savienības prioritātēm, ir dots VI pielikumā.”

8 Minētās regulas 19. pantā “Lauku saimniecību un darījumdarbības attīstība” ir noteikts:

“1. Atbalsts saskaņā ar šo pasākumu attiecas uz:

a) atbalstu jaunizveidotiem uzņēmumiem [darbības sākšanas atbalstu], ko sniedz:

i) gados jauniem lauksaimniekiem,

[..]

iii) mazo lauku saimniecību attīstībai;

[..].

2. Atbalstu saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunkta i) punktu piešķir gados jauniem lauksaimniekiem.

[..]

Atbalstu saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunkta iii) punktu piešķir mazām lauku saimniecībām, kā definējušas dalībvalstis.

[..]

4. Atbalstu saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu piešķir ar nosacījumu, ka ir iesniegts darījumdarbības plāns. Darījumdarbības plāna īstenošana ir jāuzsāk deviņos mēnešos no dienas, kad pieņemts lēmums par atbalsta piešķiršanu.

Attiecībā uz gados jauniem lauksaimniekiem, kas saņem atbalstu, kā noteikts 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā, darījumdarbības plānā paredz, ka gados jauns lauksaimnieks atbilst aktīvu lauksaimnieku definīcijai Regulas (ES) Nr. 1307/2013 9. pantā 18 mēnešos pēc saimniecības izveides.

Dalībvalstis nosaka maksimālo un minimālo robežvērtību, kas ļauj lauku saimniecībām saņemt atbalstu saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunkta i) punktu un 1. punkta a) apakšpunkta iii) punktu. Minimālā robežvērtība atbalstam, ko sniedz saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunkta i) punktu, ir augstāka nekā maksimālā robežvērtība atbalstam, ko sniedz saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunkta iii) punktu. Atbalstu var saņemt tikai saimniecības, kas atbilst mikrouzņēmumu un mazo uzņēmumu definīcijai.

5. Atbalst[u], ko sniedz saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu, izmaksā vismaz divās daļās laikposmā, kas nepārsniedz piecus gadus. Daļas var pakāpeniski samazināt. Tā atbalsta pēdējo daļu, ko sniedz saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunkta i) un ii) punktu, izmaksā ar nosacījumu, ka ir pareizi īstenots darījumdarbības plāns.

6. Šā panta 1. punkta a) apakšpunktā minētā atbalsta maksimālā summa ir noteikta II pielikumā. Tā atbalsta summu, ko sniedz saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunkta i) punktu un 1. punkta a) apakšpunkta ii) punktu, dalībvalstis nosaka, ņemot vērā arī sociāli ekonomisko stāvokli programmas īstenošanas apgabalā.

[..]”

Īstenošanas regula (ES) Nr. 808/2014

- 9 Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 808/2014 (2014. gada 17. jūlijs), ar kuru paredz noteikumus, kā piemērot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu Nr. 1305/2013 (OV 2014, L 227, 18. lpp.), I pielikumā ir ietverta 5. daļa par pasākumu un apakšpasākumu kodiem. Šajā daļā atbilstoši Regulas Nr. 1305/2013 19. pantam ar 6. kodu ir paredzēts pasākums “Lauku saimniecību un darījumdarbības attīstība”. Šā pasākuma atbilstošo plānošanas mērķiem paredzēto apakšpasākumu vidū ir pasākums ar 6.1. kodu “Darījumdarbības sākšanas atbalsts gados jauniem lauksaimniekiem” un ar 6.3. kodu “Darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai”.

Deleģētā regula (ES) Nr. 807/2014

- 10 Saskaņā ar Komisijas Deleģētās regulas (ES) Nr. 807/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1305/2013 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko ievieš pārejas noteikumus (OV 2014, L 227, 1. lpp.), 5. panta 2. punktu dalībvalstīm ir jānosaka Regulas Nr. 1305/2013 19. panta 4. punkta trešajā daļā paredzētās robežvērtības lauku saimniecības

ražošanas potenciāla izteiksmē, mērot standarta produkcijā, kas definēta Komisijas Regulas (EK) Nr. 1242/2008 (2008. gada 8. decembris) par Kopienas klasifikācijas izveidi lauku saimniecībām (OV 2008, L 335, 3. lpp.) 5. pantā, vai līdzvērtīgā izteiksmē.

Eiropas Savienības Pamatnostādnes par valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos 2014.–2020. gadam

- 11 Saskaņā ar Eiropas Savienības Pamatnostādņu par valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos 2014.–2020. gadam (OV 2014, C 204, 1. lpp.) 99. punktu “atbalstu var piešķirt līdztekus no dažādām shēmām vai kumulēt ar *ad hoc* atbalstu, ja valsts atbalsta kopsumma darbībai vai projektam nepārsniedz šajās pamatnostādnēs noteikto atbalsta maksimālo apjomu”.
- 12 Šo pamatnostādņu 184. punktā ir paredzēts, ka “atbalsta maksimālais apjoms nedrīkst pārsniegt 70 000 EUR gados jaunam lauksaimniekam un 15 000 EUR mazajai lauku saimniecībai [un ka] dalībvalstīm jānosaka gados jauniem lauksaimniekiem piešķiramā atbalsta summa, ņemot vērā arī sociālekonomisko situāciju attiecīgajā apgabalā”.

Latvijas tiesības

- 13 Ministru kabineta 2015. gada 9. jūnija noteikumu Nr. 292 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākuma “Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība” apakšpasākumā “Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības”” (*Latvijas Vēstnesis*, 2015, Nr. 126) 1. punktā ir paredzēts:

“Noteikumi nosaka valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtību pasākuma “Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība” apakšpasākumā “Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības” [...] vienreizēja maksājuma veidā [...]”.

- 14 Saskaņā ar šo noteikumu 20. punktu:

“Plānošanas periodā atbalsta pretendents šajos noteikumos minēto atbalstu var saņemt vienu reizi.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 15 Pieteicēja pamatlietā, kas ir lauku saimniecības īpašniece, 2015. gada 5. oktobrī saistībā ar pirmo projektu lūdza piešķirt darbības sākšanas atbalstu mazo lauku saimniecību attīstībai.
- 16 Ar 2016. gada 15. janvāra lēmumu Lauku atbalsta dienests šo lūgumu apmierināja.
- 17 2016. gada 27. jūlijā pieteicēja pārņēma lauku saimniecību, kurā iepriekš bija saimniekojuši viņas vecāki.
- 18 2016. gada 23. augustā saistībā ar otro projektu tā iesniedza pieteikumu piešķirt finansējumu darījumdarbības sākšanai gados jauniem lauksaimniekiem, vienlaikus turpinot veikt darbību, kas subsidēta no pirmā atbalsta.

- 19 2016. gada 8. novembrī Lauku atbalsta dienests, pamatojoties uz Regulas Nr. 1305/2013 19. panta 4. punktu, noraidīja šo otro pieteikumu.
- 20 Šā dienesta ieskatā, pretendents, pamatojoties uz vienu un to pašu pasākumu, var vai nu saņemt atbalstu mazo lauku saimniecību attīstībai, vai arī atbalstu gados jauniem lauksaimniekiem. Tāpat tas uzskatīja, ka valsts tiesiskais regulējums neļauj sākotnēji pretendēt uz atbalstu mazo lauku saimniecību attīstībai, bet pēc tam – uz atbalstu gados jauniem lauksaimniekiem, jo tādā veidā ar šādu pieteikumu netiek izpildīts saimniecības pirmreizējās dibināšanas vai pārņemšanas nosacījums, kurš attiecas uz pēdējo minēto atbalstu.
- 21 Pieteicēja pamatlietā šo atteikuma lēmumu apstrīdēja Lauku atbalsta dienestā. Ar 2017. gada 6. janvāra lēmumu dienests atstāja negrozītu šo atteikumu, tādējādi apstiprinot aizliegumu kumulēt dažādus šajā regulā paredzētus atbalstus.
- 22 Pieteikumi, kurus pieteicēja par šo atteikuma lēmumu pēc tam iesniedza attiecīgi Administratīvajā rajona tiesā (Latvija) un Administratīvajā apgabaltiesā (Latvija), tika noraidīti.
- 23 Šīs tiesas tostarp uzskatīja, ka no pieteicējas pamatlietā projektos norādītajiem mērķiem izriet, ka ar otro projektu tiek turpināta ar pirmo projektu uzsāktā mērķa īstenošana. Divu atbalstu piešķiršana vienam un tam pašam mērķim esot pretrunā vienreizēja maksājuma noteikumam, un to nevarot uzskatīt par samērīgu līdzekļu izmantošanu. Turklāt uz lauksaimnieku vairs neattiecoties jēdziens “gados jauns lauksaimnieks”, ja viņš ir saņēmis atbalstu mazo lauku saimniecību attīstībai, kurš paredzēts Regulas Nr. 1305/2013 19. panta 1. punkta a) apakšpunkta iii) punktā.
- 24 2017. gada 23. novembrī pieteicēja pamatlietā iesniedza kasācijas sūdzību Augstākajā tiesā (Senātā) (Latvija), tostarp apgalvojot, ka Regulas Nr. 1305/2013 normas ir tikušas interpretētas kļūdaini.
- 25 Šajā ziņā tā apgalvo, ka abus atbalstus reglamentē atšķirīgas tiesību normas un ka noteikums, atbilstoši kuram atbalstu saskaņā ar šo regulu nevar saņemt vairāk kā vienu reizi, ir piemērojams katram apakšpasākumam atsevišķi, nevis to kumulējumam.
- 26 Līdz ar to iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai [Savienības tiesībām] atbilst valsts tiesiskais regulējums, ar kuru ir aizliegts Regulas Nr. 1305/2013 19. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā paredzēto atbalstu izmaksāt lauksaimniekam, kurš jau ir saņēmis atbalstu saskaņā ar šā 1. punkta a) apakšpunkta iii) punktu.
- 27 Šādos apstākļos Augstākā tiesa (Senāts) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “Vai [Regulas Nr. 1305/2013] 19. panta 1. punkta a) apakšpunkts kopsakarā ar citām minētās regulas un Eiropas Savienības Pamatnostādņu par valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos 2014.–2020. gadam normām interpretējams tādējādi, ka:
- 1) lauksaimnieks zaudē statusu “gados jauns lauksaimnieks” tikai tāpēc, ka viņš divus gadus iepriekš ir saņēmis atbalstu mazo lauku saimniecību attīstībai, kurš paredzēts Regulas Nr. 1305/2013 19. panta 1. punkta a) apakšpunkta iii) punktā;

- 2) tās ļauj dalībvalstij noteikt tādu regulējumu, ka lauksaimniekam neizmaksā atbalstu, kas paredzēts [šīs regulas] 19. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā, ja viņam jau ir piešķirts atbalsts, kurš paredzēts [šā 1. punkta a) apakšpunkta] iii) punktā;
- 3) [..] dalībvalsts ir tiesīga atteikt atbalstu kumulēšanas piemērošanu lauksaimniekam, ja nav ievērots ar Eiropas Komisiju saskaņotās Lauku attīstības programmas noteiktais kumulēšanas secīgums?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 28 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 1305/2013 19. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tas, ka lauksaimnieks, kurš ir saņēmis šīs tiesību normas a) apakšpunkta iii) punktā paredzēto darbības sākšanas atbalstu mazo lauku saimniecību attīstībai, var to kumulēt ar šīs tiesību normas a) apakšpunkta i) punktā paredzēto darbības sākšanas atbalstu gados jauniem lauksaimniekiem.
- 29 Kā izriet no šīs regulas 19. panta 1. punkta a) apakšpunkta, atbalsts saskaņā ar pasākumu "Lauku saimniecību un darījumdarbības attīstība" ietver triju veidu darbības sākšanas atbalstu, tostarp atbalstu gados jauniem lauksaimniekiem un atbalstu mazo lauku saimniecību attīstībai.
- 30 Īstenošanas regulas Nr. 808/2014 I pielikuma 5. daļā par pasākumu un apakšpasākumu kodiem ir norādīts kods, kas atbilst Regulas Nr. 1305/2013 19. pantā paredzētajam atbalsta pasākumam "Lauku saimniecību un darījumdarbības attīstība", un kodi, kas atbilst attiecīgi apakšpasākumiem "Darījumdarbības sākšanas atbalsts gados jauniem lauksaimniekiem" un "Darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai", par kuriem ir runa pamatlietā.
- 31 Regulas Nr. 1305/2013 19. panta 2. punktā ir noteikts, ka šā panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā paredzēto atbalstu piešķir gados jauniem lauksaimniekiem un šīs regulas 1. punkta a) apakšpunkta iii) punktā paredzēto atbalstu piešķir mazām lauku saimniecībām, kā tās definējušas dalībvalstis.
- 32 Pēdējā minētajā tiesību normā jēdziena "mazās lauku saimniecības" definēšana tātad ir atstāta dalībvalstu ziņā, savukārt Regulas Nr. 1305/2013 2. panta 1. punkta n) apakšpunktā "gados jauns lauksaimnieks" regulas vajadzībām ir definēts kā "persona, kas pieteikuma iesniegšanas brīdī ir ne vairāk kā 40 gadus veca, kam ir atbilstīgas profesionālās prasmes un kompetence un kas pirmo reizi dibina lauku saimniecību kā minētās saimniecības vadītājs".
- 33 Lai gan minētās regulas 19. panta 1. punkta a) apakšpunkta formulējums tostarp attiecas uz abu pamatlietā aplūkoto atbalstu piešķiršanu, ir jānorāda, ka tajā nav noteikta šo atbalstu piešķiršanas kārtība, nedz arī tieši izslēgta to kumulēšana.
- 34 Regulas Nr. 1305/2013 19. panta 4. punkta pirmajā daļā ir paredzēts, ka šā panta 1. punkta a) apakšpunktā minētā atbalsta, kurā ietilpst abi pamatlietā aplūkotie atbalsti, piešķiršana ir atkarīga no darījumdarbības plāna īstenošanas, un tajā ir paredzēti šā plāna īstenošanas nosacījumi.

- 35 Turklāt minētās regulas 19. panta 4. punkta trešajā daļā ir paredzēts, ka dalībvalstis nosaka maksimālo un minimālo robežvērtību, kas ļauj lauku saimniecībām saņemt atbalstu saskaņā ar šā panta 1. punkta a) apakšpunkta i) un iii) punktu. Tajā ir noteikts, ka minimālajai robežvērtībai atbalstam, ko sniedz saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunkta i) punktu, ir jābūt augstākai nekā maksimālajai robežvērtībai atbalstam, ko sniedz saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunkta iii) punktu, un ka šo atbalstu var saņemt tikai lauku saimniecības, kas atbilst mikrouzņēmumu un mazo uzņēmumu definīcijai.
- 36 Šajā ziņā ir jāatgādina, kā izriet no Regulas Nr. 1305/2013 19. panta 8. punkta, ka Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, tostarp – lai noteiktu šā 19. panta 4. punktā minētās robežvērtības. Tā, Deleģētās regulas Nr. 807/2014 5. panta 2. punktā ir precizēts, ka dalībvalstis nosaka šā 19. panta 4. punkta trešajā daļā minētās robežvērtības lauku saimniecības ražošanas potenciāla izteiksmē, mērot standarta produkcijā vai līdzvērtīgā izteiksmē.
- 37 Ir jāuzskata, pirmkārt, ka Regulas Nr. 1305/2013 19. panta 4. punktā nav tieši aplūkots jautājums par saskaņā ar tās 19. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) un iii) punktu piešķirto atbalstu kumulēšanu un, otrkārt, ka šim atbalstam paredzēto robežvērtību noteikšana, kādas tās ir paredzētas šajā 4. punktā, neliedz kumulēt attiecīgos atbalstus, ja ir ievērota šā 19. panta 6. punktā paredzētā maksimālā atbalsta summa.
- 38 Proti, nav izslēgts, ka pēc tam, kad ir saņemts darbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai, tā saņēmēja ražošanas potenciāls palielinās, attiecīgā gadījumā – pateicoties pirmā atbalsta saņemšanai, un tāpēc tas nolemj dibināt lauku saimniecību kā “gados jauns lauksaimnieks” minētās regulas 2. panta 1. punkta n) apakšpunkta izpratnē.
- 39 Tādējādi šāda atbalsta saņēmēja statuss neizslēdz iespēju pretendēt uz “gados jauna lauksaimnieka” statusu šīs tiesību normas izpratnē, kurā ir noteikti tikai kritēriji par vecumu, kompetenci, kā arī pirmreizēju saimniecības dibināšanu lauku saimniecības vadītāja statusā. No tā izriet, ka tāds lauksaimnieks kā pieteicēja pamatlietā var tikt kvalificēts kā “gados jauns lauksaimnieks” minētās tiesību normas izpratnē, pat ja viņš jau ir saņēmis šīs regulas 19. panta 1. punkta a) apakšpunkta iii) punktā paredzēto atbalstu mazo lauku saimniecību attīstībai.
- 40 Kritērijs par to, ka pirmo reizi tiek dibināta lauku saimniecība, ne vienmēr nozīmē, ka lauku saimniecība, kurā pirmo reizi uzsāk darbību “gados jauns lauksaimnieks”, ir jauna saimniecība, jo šo kritēriju var izpildīt arī tad, ja šis “gados jaunais lauksaimnieks” vēlas turpināt attīstīt iepriekš pastāvošu lauku saimniecību.
- 41 Iespēju kumulēt abus pamatlietā aplūkotos atbalstus apstiprina arī tas, ka Regulā Nr. 1305/2013 ir paredzēta atbalsta izmaksāšana gados jaunajiem lauksaimniekiem nevis vienreiz, bet gan pakāpeniski, jo iespēja veikt šādu maksājumu pa daļām ir skaidri paredzēta šīs regulas 19. panta 5. punktā un turklāt atspoguļota tās 17. apsvērumā.
- 42 Turklāt, kā secinājumu 75. punktā ir norādījusi ģenerālvokāte, atļaut jaunajam lauksaimniekam pat pēc atbalsta mazas lauku saimniecības attīstībai saņemšanas pieprasīt atbalstu gados jauniem lauksaimniekiem, kurā tad tiek ieskaitīta jau atbilstoši pirmajam atbalstam saņemtā summa, atbilstu jauno lauksaimnieku dzīves realitātei un būtu saderīgi gan ar Regulas Nr. 1305/2013 mērķiem, gan ar Savienības prioritātēm lauku attīstības jomā.

- 43 Proti, nepieciešamība stimulēt lauksaimniekus lauku saimniecības dibināšanas posmā palielināt un attīstīt savas lauku saimniecības un līdz ar to grozīt sākotnējos darījumdarbības plānus palīdz sasniegt šīs regulas mērķi, tas ir, lauku attīstību, kā tas ir atspoguļots šīs regulas 3. apsvērumā, kā arī veicināt to mazo lauku saimniecību attīstību, kas ir potenciāli ekonomiski dzīvotspējīgas, kā tas ir precizēts minētās regulas 17. apsvērumā.
- 44 Turklāt ir jāatgādina, ka ar Regulu Nr. 1305/2013 ir noteikti gan mērķi, kurus lauku attīstības politikai ir jāpalīdz sasniegt, gan attiecīgās Savienības prioritātes, paredzot šīs politikas īstenošanai piemērotus pasākumus. Šīs regulas 5. pantā ir minētas sešas prioritātes lauku attīstībai, kuru vidū šā panta 2. punktā tostarp ir minēta lauku saimniecību dzīvotspējas uzlabošana un visu lauksaimniecības veidu konkurētspēja, tāpat kā paaudžu maiņa, īpaši uzsverot mērķi uzlabot visu lauku saimniecību ekonomiskos rādītājus un veicināt šo saimniecību pārstrukturēšanu un modernizēšanu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 8. jūlijs, Valonijas reģions (Atbalsts gados jauniem lauksaimniekiem), C-830/19, EU:C:2021:552, 34. punkts).
- 45 Nepieciešamība stimulēt lauksaimniekus lauku saimniecības dibināšanas posmā palielināt un attīstīt savas lauku saimniecības, kā uzsvērts šā sprieduma 43. punktā, ietilpst arī Savienības prioritātēs lauku attīstībai.
- 46 Šajā gadījumā, kā izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, pieteicēja pamatlietā darījumdarbības plānā par atbalstu gados jauniem lauksaimniekiem skaidri izteica vēlmi turpināt uzsākto projektu, lai attīstītu savu lauku saimniecību, palielinot ganāmpulku.
- 47 Ņemot to vērā, ir jāatgādina, ka Regulas Nr. 1305/2013 19. panta 6. punktā ir ierobežotas summas, ko var iegūt jauns lauksaimnieks saistībā ar šā panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzēto atbalstu, paredzot šim nolūkam piešķirtā atbalsta “maksimālo” summu.
- 48 Eiropas Savienības Pamatnostādņu par valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos 2014.–2020. gadam 99. punktā ir paredzēts, ka atbalstu var piešķirt līdztekus no dažādām shēmām vai kumulēt ar *ad hoc* atbalstu, ja valsts atbalsta kopsumma darbībai vai projektam nepārsniedz šajās pamatnostādnēs noteiktas atbalsta maksimālās robežvērtības.
- 49 Šajā ziņā minēto pamatnostādņu 184. punktā ir precizēts, ka atbalsta maksimālais apjoms nedrīkst pārsniegt 70 000 EUR gados jaunam lauksaimniekam un 15 000 EUR mazajai lauku saimniecībai un dalībvalstīm jānosaka gados jauniem lauksaimniekiem piešķiramā atbalsta summa, ņemot vērā arī sociālekonomisko situāciju attiecīgajā apgabalā.
- 50 Līdz ar to, kā secinājumu 82. punktā ir norādījusi ģenerālvokāte un kā tas ir izklāstīts šā sprieduma 37. punktā, summa, kas saņemta kā darbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību attīstībai, ir jāieskaita summā, ko ir paredzēts saņemt saistībā ar darbības sākšanas atbalstu gados jauniem lauksaimniekiem, tā, lai netiktu pārsniegta Regulas Nr. 1305/2013 19. panta 6. punktā un II pielikumā paredzētā atbalsta maksimālā robežvērtība, kas paredzēta atbalstam gados jaunajiem lauksaimniekiem.
- 51 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1305/2013 19. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā tas, ka lauksaimnieks, kurš ir saņēmis šīs tiesību normas a) apakšpunkta iii) punktā paredzēto darbības sākšanas atbalstu mazo lauku

saimniecību attīstībai, var to kumulēt ar šīs tiesību normas a) apakšpunkta i) punktā paredzēto darbības sākšanas atbalstu gados jauniem lauksaimniekiem, ja vien nav pārsniegta šā panta 6. punktā paredzētā atbalsta maksimālā summa.

Par otro un trešo jautājumu

- 52 Ar otro un trešo jautājumu, kuri ir jāapskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 1305/2013 19. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru šīs tiesību normas a) apakšpunkta iii) punktā paredzētā darbības sākšanas atbalsta mazo lauku saimniecību attīstībai piešķiršana izslēdz šīs tiesību normas a) apakšpunkta i) punktā paredzētā darbības sākšanas atbalsta gados jauniem lauksaimniekiem saņemšanu.
- 53 Iesniedzējtiesas šaubas saistībā ar šiem jautājumiem precīzāk attiecas uz rīcības brīvību, kas ir dalībvalstīm, izveidojot šo abu darbības sākšanas atbalstu piešķiršanas shēmu.
- 54 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka dalībvalstis Regulu Nr. 1305/2013 īsteno, izmantojot savas lauku attīstības programmas. Kā izriet no šīs regulas 6. panta un kā tas ir atspoguļots tās 7. apsvērumā, ELFLA šajās valstīs darbojas ar minēto programmu starpniecību.
- 55 Katrai dalībvalstij tātad būtu jāsaprot vai nu valsts lauku attīstības programma visai tās teritorijai, vai reģionālu programmu kopums, vai arī gan valsts programma, gan reģionālo programmu kopums, un šajās programmās ir jāīsteno ar Savienības lauku attīstības prioritātēm saistītu mērķu sasniegšanas stratēģija.
- 56 No tā izriet, ka Regulā Nr. 1305/2013 dalībvalstīm ir atstāta rīcības brīvība attiecībā uz tajā paredzētā atbalsta īstenošanas kārtību.
- 57 Proti, kā izriet no šīs regulas 1. panta, ar to paredz noteikumus par plānošanu, tiklu veidošanu, pārvaldību, uzraudzību un novērtēšanu, pamatojoties uz “dalībvalstu un Komisijas dalītu atbildību”, kā arī noteikumus, ar kuriem nodrošina ELFLA koordinēšanu ar citiem Savienības instrumentiem.
- 58 Rīcības brīvība, kas dalībvalstīm ir šajā ziņā, var it īpaši attiekties uz projektu atlases kritērijiem, lai nodrošinātu, ka lauku attīstībai paredzētie finanšu resursi tiek izmantoti iespējami labākā veidā, un lai pasākumus saskaņā ar lauku attīstības programmām noteiktu atbilstoši Savienības prioritātēm lauku attīstības jomā, un lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret pieteikumu iesniedzējiem.
- 59 Šī rīcības brīvība var attiekties arī uz valsts lauku attīstības programmu izstrādi, kā arī šīs regulas prasību īstenošanu, it īpaši attiecībā uz minētās regulas 19. panta 2. punkta trešajā daļā paredzēto atbalsttiesīgo lauku saimniecību lielumu vai atbalsta summu, kā tas izriet no šā panta 6. punkta.
- 60 Turklāt saskaņā ar Regulas Nr. 1305/2013 13. pantu katru lauku attīstības pasākumu plāno tā, lai tas īpaši veicinātu vienas vai vairāku Savienības lauku attīstības prioritāšu sasniegšanu. Ir jānorāda, kā tas ir precizēts šā panta formulējumā, ka minētās regulas VI pielikumā iekļautais to pasākumu saraksts, kuriem ir īpaša nozīme saistībā ar Savienības prioritātēm, ir tikai indikatīvs.

- 61 No tā izriet, kā rakstveida apsvērumos ir apgalvojusi Komisija, ka dalībvalstis principā var izvēlēties, ko tās iekļauj vai neiekļauj savās lauku attīstības programmās. Tādējādi tām ir iespēja paredzēt ierobežojumus šīs regulas 19. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētā darbības sākšanas atbalsta piešķiršanai, paredzot aizliegumu izmaksāt minētās regulas 19. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā minēto atbalstu lauksaimniekam, kurš jau ir saņēmis šīs tiesību normas a) apakšpunkta iii) punktā paredzēto atbalstu.
- 62 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz otro un trešo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1305/2013 19. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru šīs tiesību normas a) apakšpunkta iii) punktā paredzētā darbības sākšanas atbalsta mazo lauku saimniecību attīstībai piešķiršana izslēdz šīs tiesību normas a) apakšpunkta i) punktā paredzētā darbības sākšanas atbalsta gadus jauniem lauksaimniekiem saņemšanu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 63 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1305/2013 (2013. gada 17. decembris) par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005 19. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā tas, ka lauksaimnieks, kurš ir saņēmis šīs tiesību normas a) apakšpunkta iii) punktā paredzēto darbības sākšanas atbalstu mazo lauku saimniecību attīstībai, var to kumulēt ar šīs tiesību normas a) apakšpunkta i) punktā paredzēto darbības sākšanas atbalstu gadus jauniem lauksaimniekiem, ja vien nav pārsniegta šā panta 6. punktā paredzētā atbalsta maksimālā summa.**
- 2) Regulas Nr. 1305/2013 19. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru šīs tiesību normas a) apakšpunkta iii) punktā paredzētā darbības sākšanas atbalsta mazo lauku saimniecību attīstībai piešķiršana izslēdz šīs tiesību normas a) apakšpunkta i) punktā paredzētā darbības sākšanas atbalstu gadus jauniem lauksaimniekiem saņemšanu.**

Bay Larsen

Toader

Jääskinen

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2021. gada 6. oktobrī.

Sekretārs

A. Calot Escobar

Sestās palātas priekšsēdētājs

L. Bay Larsen